

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
ZA ROK 2024**

**MĚSTSKÉ
MUZEUM
ŽAMBERK**

Základní údaje

Oficiální název: Městské muzeum Žamberk
Adresa: Čs. armády 472, 564 01 Žamberk
Zřizovatel: Město Žamberk, Masarykovo náměstí 166, 564 01 Žamberk
Statutární zástupce: Mgr. Jindřich Žák
IČO: 72068264
DIČ: CZ72068264
Bankovní spojení:
Telefon: +420 465 611 474
Mobil: +420 604 885 155
E-mail: muzeum@muzeumzamberk.cz, reditel@muzeumzamberk.cz
Datová schránka: 8jd4vua
Webové stránky: www.muzeumzamberk.cz
Působnost muzea: místní, oblast Žamberecka
Právní postavení: příspěvková organizace s právní subjektivitou

Pracoviště:

Vedení muzea: Čs. armády 472, 564 01 Žamberk
Městské muzeum: Čs. armády 472, 564 01 Žamberk
Domek Prokopa Divíše: Betlém 326, 564 01 Žamberk
Tyršova rozhledna: Na Rozárce, 564 01 Žamberk
Depozitář: Žamberk

Městské muzeum Žamberk je příspěvkovou organizací zřízenou Městem Žamberk. Je zapsáno v obchodním rejstříku pod spisovou značkou Pr 1734 vedené u Krajského soudu v Hradci Králové. Aktuální zřizovací listina byla schválena zastupitelstvem města Žamberk dne 3. 12. 2024.

I. Standardizované veřejné služby

Standard územní dostupnosti

Městské muzeum Žamberk poskytuje standardizované veřejné služby ve smyslu zákona č. 483/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy.

Standard časové a ekonomické dostupnosti

Jedním z prioritních cílů Městského muzea Žamberk je vytvářet takové podmínky, které umožní široké veřejnosti bezproblémovou dostupnost pořádaných aktivit. Především je při tvorbě cen vstupného brán zřetel na děti, studenty, seniory, znevýhodněné osoby se specifickými potřebami a rodiny s dětmi.

Časová dostupnost byla v roce 2024 podpořena prodloužením otevírací o 18 hodin týdně u domku Prokopa Divíše a v průměru o 6 hodin týdně v městském muzeu, kde byly zároveň zrušeny zavírací dny v době mezi průběhem jednotlivých výstav. Ke každé výstavě byl zároveň v městském muzeu vyhrazen zvláštní den s prodlouženou otevírací dobou do 20:00. Na každém objektu muzea bylo v průběhu roku také zařazeno několik návštěvních dní a akcí s dobrovolným či bezplatným vstupným. Poslední den školního roku byl vstup pro všechny děti zdarma. Součástí snah o zkvalitnění ekonomické dostupnosti bylo ve všech objektech od roku 2024 zavedeno bezplatné fotografování pro soukromé účely.

Plánovaný program na rok 2024 byl zveřejněn na webových stránkách muzea v lednu 2024 a poté byl tamtéž zveřejňován vždy aktualizovaný a rozšířený čtvrtletní plán akcí. O jednotlivých akcích byla veřejnost dále informována za pomoci webových stránek muzea, sociálních sítí – Facebook a Instagram, médií, webových stránek zřizovatele a dalších organizací a návštěvnických portálů. Pokračovali jsme s tradičním výlepem plakátů a rozesíláním adresných e-mailových pozvánek.

Otevírací doby a vstupné

Městské muzeum

Stálé expozice a krátkodobé výstavy jsou návštěvníkům běžně dostupné od konce dubna do konce října a v prosinci. Po zbytek roku je stálá expozice veřejnosti přístupná pouze po předchozím objednání. Důvodem k tomu je především ekonomická nerentabilita vytápění budovy muzea v zimních měsících.

V roce 2024 byla stálá expozice, s výjimkami krátkodobých akcí, přístupná od 21. dubna do 28. října a od 30. listopadu do 23. prosince. Celkem byla v roce 2024 stálá expozice přístupná 219 dnů.

Otevírací doba a vstupné v Městském muzeu Žamberk

KVĚTEN - ČERVEN, ZÁŘÍ - ŘÍJEN, VÁNOČNÍ VÝSTAVA		
Úterý - pátek:	9:00 - 12:00	13:00 - 16:00
Sobota - neděle:	10:00 - 17:00	
ČERVENEC - SRPEN		
Úterý - pátek:	9:00 - 12:00	13:00 - 17:00
Sobota - neděle:	10:00 - 17:00	
Státní svátky		
Mimo pondělí:	10:00 - 17:00	

Vstupné	Dospělá osoba	Snížené
Stálá expozice	25,- Kč	15,- Kč
Výstava	25,- Kč	15,- Kč
Celé muzeum	50,- Kč	30,- Kč
Rodinné vstupné	130,- Kč	2 dospělí + 1-3 děti
Děti do 6 let	zdarma	

Domek Prokopa Diviše

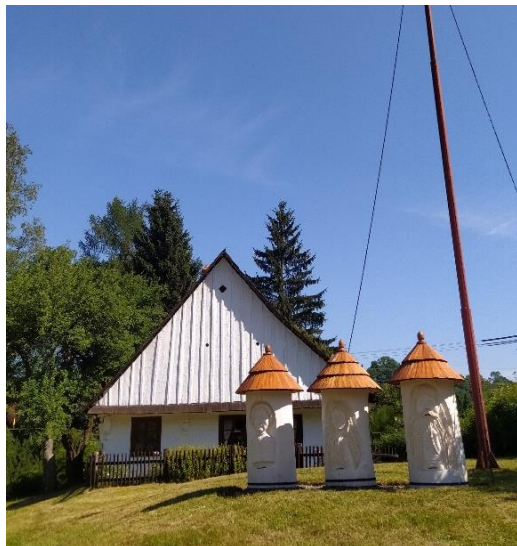
Stálá expozice instalovaná v interiéru domku je veřejnosti přístupná od 1. května do 30. září. Po zbytek roku je expozice veřejnosti přístupná při pořádání jednodenních nebo krátkodobých akcí a po předchozím objednání.

V roce 2024 byla prodloužena otevírací doba ze 3 na 6 hodin denně od úterý do neděle. Celkem byla expozice přístupná 98 dnů. Venkovní expozice v podobě bylinné zahrádky, makety bleskosvodu a včelích úlů je přístupná celoročně.

Otevírací doba a vstupné v domku Prokopa Diviše

1. 5. - 14. 6.		
Sobota - neděle:	10:00 - 16:00	
15. 6. - 15. 9.		
Úterý - neděle:	10:00 - 16:00	
16. 9. - 30. 9.		
Sobota - neděle:	10:00 - 16:00	
Od 1. 5. do 30. 9. otevřeno i ve státní svátky		

Vstupné	Částka	
Základní	25,- Kč	
Snížené	15,- Kč	
Rodinné	70,- Kč	
Děti do 6 let	zdarma	

Tyršova rozhledna

Tyršova rozhledna je veřejnosti přístupná od 1. května do 31. října. Po zbytek roku je veřejnosti zpřístupněná při pořádání jednodenních akcí a po předchozím objednání.

V roce 2024 nebyly výše vstupného ani otevírací doba nijak upravovány. Celkem byla rozhledna přístupná 120 dnů.

Otevírací doba a vstupné v Tyršově rozhledně

1. 5. - 14. 6.		
Sobota - neděle:	10:00 - 17:00	
15. 6. - 15. 9.		
Pondělí - neděle:	10:00 - 17:00	
16. 9. - 31. 10.		
Sobota - neděle:	10:00 - 17:00	
Od 1. 5. do 31. 10. otevřeno i ve státní svátky		

Vstupné	Částka	
Dospělé osoby	25,- Kč	
Snížené	15,- Kč	
Děti do 3 let	zdarma	

II. Personální agenda

Muzeum v roce 2024 zaměstnávalo 3 zaměstnance na hlavní pracovní poměr s plným pracovním úvazkem a uzavřeno bylo 25 dohod o provedení práce a 7 dohod o pracovní činnosti. Dohody byly uzavřeny s muzejní účetní, uklízečkou, průvodci a pokladními, vedoucí muzejního kroužku a přednášejícími.

Žamberští muzejníci

Mgr. Jindřich Žák - ředitel

Tel: +420 465 611 474
Mob: +420 604 885 155
E-mail: reditel@muzeumzamberk.cz
E-mail: zak@muzeumzamberk.cz

Vladimíra Šulcová - kurátor sbírkových fondů

Tel: +420 465 611 678
Mob: +420 734 839 674
E-mail: sulcova@muzeumzamberk.cz

Mgr. Jana Hulcová - kurátor sbírkových fondů

Tel: +420 465 611 678
E-mail: kurator@muzeumzamberk.cz

Simona Dudková – účetní muzea

Michaela Nováková – vedoucí muzejního kroužku

Odpoledne v muzeu s archeologií – školení lektorů (17. 8. 2024)

III. Prezentační činnost

Stálé expozice v roce 2024

Stálé expozice – městské muzeum

Stálá expozice vznikla v roce 1975, kdy bylo slavnostně otevřeno nově ustanovené muzeum v budově někdejšího Kateřinského špitálu. Od této doby byly v expozici uskutečněny drobné dílčí úpravy a přestavby, nikdy však nedošlo ke kompletní reinstalaci. Expozice představuje historická a tradiční řemesla v Žamberku a Orlických horách, významné rodáky, řezbářské a sochařské práce rodiny Rousů a portréty představitelů rodu Parish.

V červnu 2024 byla expozice rozšířena o novou část s názvem *Žamberští knihaři a Codex Gigas*. Tato expozice vznikla ve spolupráci s firmou Set Servis s.r.o. Helvíkovice a byla realizována z finančních prostředků města Žamberk. Expozice přináší pohled na vývoj knihařského řemesla a představuje nejvýznamnější protagonisty, kteří působili v Žamberku. Kromě ukázky knihařského náčiní mohou návštěvníci studovat postup ruční vazby a jednotlivé druhy knižních vazeb. Dominantou expozice je vystavená maketa Codexu Gigas, známého pod názvem *Ďáblova bible*, kterou vytvořil Jiří Fogl v roce 2007. Maketu knihy má muzeum v dlouhodobé výpůjčce.

Součástí stálé expozice je také Erxlebenova lékárna a Jedličkův mechanický betlém.

Od podzimu 2023 probíhají intenzivní práce na projektové dokumentaci k úpravě stálé expozice, která je plánovaná na jaro roku 2026.

Stálá expozice – domek Prokopa Diviše

Domek P. Diviše byl veřejnosti zpřístupněn v roce 1965 jako památník Prokopa Diviše. V průběhu desetiletí se pro domek vžil lidový název „rodný dům Prokopa Diviše“, který však není pravdivý. Samotná stavba pochází z poloviny 19. století a je tedy o více jak 200 let mladší než sám vynálezce. Interiér domku byl na přelomu 60. a 70. let stavebně upravován a následně byla instalována stálá expozice, která byla po roce 2010 doplněna o nové panely. Světnice domku vždy připomínala tradiční venkovské obydlí z přelomu 19. a 20. století. V roce 2023 byla světnice doplněna o nově sestavený historický kachlový sporák jehož torzo bylo získáno na Chrudimsku a kachle v obci Lanšperk.

V červenci 2024 byla stálá expozice rozšířená o elektrostatickou laboratoř, kde mohou návštěvníci vytvářet pokusy se statickou elektřinou a vyzkoušet si tak práci Prokopa Diviše jako vynálezce. Proměnou prošla také předzahrádka, která byla osázena bylinami. Na louku před domkem byly instalovány tři vyřezávané kláty (včelí úly), které představují Prokopa Diviše, sv. Annu a sv. Ambrože.

Kláty patří rodinnému včelařství Královi. Manželé Královi obhospodařují také včelstva v klátech, která produkují med pod značkou „Med od domku Prokopa Diviše“.

Krátkodobé výstavy

Výstavy v Městském muzeu Žamberk

- **Masopust a UNESCO (10. – 16. února)**

Putovní výstava vypůjčená z Národního muzea v přírodě/Muzea v přírodě Vysočina, která představuje jednotlivé masky masopustních obchůzek na Hlinecku.

- **Výstava k historii turistiky (23. března)**

Výstava připomínající historii turistiky v Žamberku a podhůří Orlických hor. Repríza části výstavy instalované v roce 2019. Kurátor: Mgr. Jindřich Žák

- **Malá velikonoční výstava (23. března – 28. března)**

Výstava představující lidovou tvorbu a velikonoční svátky. Kurátor: Vladimíra Šulcová

- **Voda a život kolem ní (21. dubna – 2. června)**

Přírodovědná výstava se zaměřením na vodstva a život spjatý s vodou. Výstava byla doplněná o množství edukačních a herních prvků. Kurátor: Mgr. Jana Hulcová, Mgr. Jindřich Žák

- **Cesta do pravěku (23. června – 8. září)
prodlouženo do 11. září**

Jeskyně v muzeu a cesta proti proudu času od dnešních dob až k nejstarším živočichům. Výstava představovala nejvýznamnější archeologické a paleontologické nálezy z nejbližšího okolí. Nechybělo množství edukačních a herních prvků. Kurátor: Mgr. Jindřich Žák

- **Pernštejské ženy (29. září – 28. října)**

Zapůjčená výstava z Východočeského muzea v Pardubicích představovala život v raném novověku, pernštejské impérium na příkladu Pernštejských žen.

Repliky renesančních šatů byly zapůjčeny od doc. Ing. Martiny Hřibové, Ph.D. Součástí výstavy byly herní a edukační prvky.

- **Vánoční výstava: Příběhy vánočního stromku (30. listopadu – 23. prosince)**

Tradiční vánoční výstava byla zaměřena na 100. výročí Vánočního stromu republiky. Představeny byly práce žáků místních škol a historické vánoční ozdoby. Součástí výstavy byly výtvarné dílničky v přízemí muzea a doprovodný vánoční jarmark. Kurátor: Vladimíra Šulcová, dílničky: Mgr. Jana Hulcová.

- **Panelová výstava: Prokop Diviš (celoroční)**

Výstavy v domku Prokopa Diviše

- **Velikonoční tradice (23. a 29. - 31. března)**

- **Adventní domek P. Diviše (5. prosince a 21. prosince)**

Výstavy v Tyršově rozhledně

- **Fotografie z fotosoutěže: Rozkvetlý Žamberk**

Soutěžní výstava amatérských fotografií.

- **Rozhledna plná loutek**

Výstava loutek ze sbírek Městského muzea Žamberk.

- **Senftenberg**

Mezinárodní putovní panelová výstava fotografií.

Výstavy mimo objekty muzea

- **Otevření atletického stadionu**

Výstava fotografií a dobových textů při otevření atletického stadionu.

- **17. listopad**

Panelová výstava umístěná na pěší zóně. Výstava byla součástí oslav 35. výročí od sametové revoluce v Žamberku.

Interaktivní výstava Cesta do pravěku

Přednášková činnost

- 17. 1. Modernizace Československé armády ve 30. letech v souvislostech**
Mgr. Jan Hrubecký, MVČ Hradec Králové
- 21. 2. Hledání tajemství ohnivého draka**
Martin Hovad, Klub českých turistů
- 20. 3. Kníže Metternich – zloduch 19. století?**
doc. Marie Macková, Univerzita Pardubice
- 10. 4. Od vrbové kůry k aspirinu – vývoj léčiv od pravěku do dnes**
PharmDr. Daniela Suchánková, Ph.D., Univerzita Hradec Králové
- 22. 5. Tři země – jeden kontinent**
Jiří Charouz, cestovatel
- 12. 6. Zámky na Žambersku**
Filip Langer, Národní památkový ústav
- 25. 9. Starý Žamberk**
Mgr. Jindřich Žák, Městské muzeum Žamberk
- 9. 10. Žamberský rodák – Josef Ježek**
plk v. v. Mgr. Radek Galáš, Muzeum policie ČR
- 13. 11. Izrael před a po 7. říjnu 2023**
Ing. Jaromír Vykoukal
- 27. 11. Žamberský rodák – Josef Ježek (pokračování)**
plk v. v. Mgr. Radek Galáš, Muzeum policie ČR
- 11. 12. K potěše srdce – povídání o orlickoústeckých betlémech**
Mgr. Veronika Bílek Fadrná, Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

Akce mimo muzeum

- 8. 5. Exkurze k vodě**
Vycházka k vodě s botaničkou Bc. Petrou Svobodovou a biologem Mgr. Lukášem Hulcem.
- 11. 5. Muzejní výlet: Výprava za lidovou architekturou na Veselý Kopec**
Akce ve spolupráci s Městským muzeum v Ústí nad Orlicí a KČT, odbor Veverka České Petrovice. Výklad: PhDr. Radim Urbánek (MMÚO)

IV. Edukace a rozvoj publika

V průběhu roku 2024 muzeum připravilo několik nových vzdělávacích programů a aktivit pro své návštěvníky. Edukační programy byly připravovány také k jednotlivým výstavám. Všechny vzdělávací programy vznikaly v součinnosti s RVP a byly diferencovány pro jednotlivé stupně vzdělávání. Takto připravené programy „na míru“ byly dále nabízeny jednotlivým školám.

Programy k výstavám

Voda a život kolem ní

Komentovaná prohlídka výstavy přizpůsobená věku dětí, které pracovaly s mikroskopem, rozeznávaly vodní živočichy a prakticky si na modelu vyzkoušely funkci hrazení bystřin.

Návaznost na RVP ZV:

Člověk a jeho svět (Místo, kde žijeme, Lidé a čas, Rozmanitost přírody)

Člověk a příroda (Přírodopis: Biologie rostlin, Biologie živočichů, Základy ekologie, Praktické pozorování přírody; Zeměpis: Životní prostředí, Česká republika)

Průřezové téma: **Environmentální výchova**

Účast: 32 školních skupin

Výstava Voda a život kolem ní

Cesta do pravěku

Komentovaná prohlídka výstavy přizpůsobená věku dětí. Děti si prohlédly a vyzkoušely pravěké nástroje, vžily se do role archeologů a paleontologů a poznali kulturu a život pravěkých lidí.

Návaznost na RVP ZV:

Člověk a jeho svět (Lidé a čas)

Člověk a společnost (Dějepis: Člověk v dějinách, Počátky lidské společnosti)

Člověk a příroda (Přírodopis: Obecná biologie a genetika, neživá příroda)

Účast: 35 školních skupin

Pernštejnské ženy a Evropa

Komentovaná prohlídka výstavy přizpůsobená věku dětí. Děti se seznámily s životem a odíváním v renesanci. Vyzkoušely si psaní brkem, míchání parfémů a zahrály si na objevitele a mořeplavce.

Návaznost na RVP ZV:

Člověk a jeho svět (Lidé a čas)

Člověk a společnost (Dějepis: Člověk v dějinách, Objev a dobývání, Počátky nové doby)

Účast: 5 školních skupin

Vánoční výstava

Program k vánoční výstavě byl sestaven ze dvou částí. První částí byla komentovaná prohlídka výstavy přizpůsobená věku dětí a druhou částí byla výtvarná dílna, kde si děti mohly vyrobit dřevěnou vánoční ozdobu.

Účast: 43 školních skupin

Dlouhodobé nabídky

Vycházky po Žamberku

Pro školy

Vycházka s muzejníkem po Žamberku. Děti získají základní přehled o důležitých datech, událostech a místech v našem městě. Součástí vycházky může být prohlídka Tyršovy rozhledny, domku Prokopa Diviše, městského muzea, židovského hřbitova a dalších památek ve městě. Program je připravován vždy individuálně, dle požadavků pedagogů.

Pro veřejnost

Vycházka s muzejníkem po Žamberku je zaměřená na představení nejdůležitějších míst a památek ve městě. Účastníci se dozvědí podstatné informace o historii města a významných osobnostech. Součástí vycházky může být prohlídka Tyršovy rozhledny, domku Prokopa Diviše, městského muzea, židovského hřbitova a dalších památek ve městě. Konkrétní podoba programu je vždy na vzájemné dohodě s účastníky.

Workshopy

Kuchařský workshop

V roce 2024 naše muzeum představilo první ze série připravovaných praktických vzdělávacích programů se zaměřením na gastronomii. Program je diferencovaný dle věkových kategorií žáků a studentů od mateřských až po střední školy. Nejobsáhlejší program pro středoškoláky obsahuje: seznámení s přírodním léčitelstvím, bylinnými likéry, pivovarnictvím, výrobou sýru a másla, mlékařstvím a fermentací. Žáci si prakticky vyzkouší výrobu sýrů, másla, chlebových placek a společně si připraví oběd na historickém sporáku.

Program v roce 2024 využily 3 třídy ze střední odborné školy v Chocni.

Vzdělávací programy v muzeu

První světová válka

Program určený pro žáky pátých tříd je zaměřen na kolonialismus, který je jednou z mnoha příčin vzniku I. světové války, na vznik znepřátelených stran (Trojspolek a Trojdohoda) a dopady války na civilní obyvatelstvo. Žákům je také představeno množství dotýkaných předmětů ze sbírek muzea.

Program v roce 2024 využily 2 třídy ZŠ.

Đáblova bible a knihařství

Program určený pro žáky základních a středních škol, který doplňuje výuku hodin dějepisu a literatury. Žáci se seznámí s postupem výroby knihy, historií knihařství a s knihařstvím v Žamberku. Průvodce představí Codex Gigas a odprezentuje běžně neveřejné stránky. K dispozici jsou též dotykové pomůcky: papyrus, pergamen, knihařské náčiní.

Program v roce 2024 využilo 5 tříd ZŠ.

Pracovní listy

Pracovní listy jsou vytvářeny dlouhodobě a systematicky a snaží se přinášet poznání o významných místech, osobnostech a událostech Žamberka. Listy jsou vždy doplněny metodickými pokyny pro pedagogy či rodiče a jsou volně ke stažení na internetových stránkách muzea www.muzeumzamberk.cz ve složce služby a podsložce pro školy.

Osobnosti Žamberka

Pracovní listy přibližující život a dílo významných žamberských rodáků: Prokopa Diviše, Františka Rouse a Eduarda Alberta.

Žamberk

Prostřednictvím aktivit s pracovním listem si žáci uvědomí historické souvislosti vzniku města, ve kterém žijí (nebo které navštíví) a seznámí se s jeho architektonickými dominantami a dalšími pamětihodnostmi.

Barium

Prostřednictvím aktivit s pracovním listem se žáci seznámí s příběhem paraskupiny Barium a uvědomí si historické souvislosti událostí II. světové války s městem, ve kterém žijí nebo které navštívili.

Muzejní kroužek

Kroužek vznikl v září 2024 a jeho vedoucím je Michaela Nováková. Kroužek je určen pro děti prvního stupně základní školy, které se seznamují s tradicemi v průběhu roku. Děti se pravidelně setkávají 1x měsíčně v prostorách muzea a společně si povídají o tradicích a pranostikách daného měsíce, vytvářejí tematické výrobky a hrají hry.

Kapacita kroužku je 12 dětí a kroužek je plně obsazen.

Mujejní kroužek

Příměstské tábory

Na základě poptávky rodičů muzeum připravuje krátkodobé tematické příměstské tábory, které se svými termíny často překrývají s ředitelskými volny ve školách nebo s podzimními prázdninami. V roce 2024 muzeum uspořádalo jeden příměstský tábor a spolupřádalo příměstský tábor (muzejní výlet) s Městským muzeem v Ústí nad Orlicí (MMÚO).

8. 7. autobusový výlet do Českých Petrovic

Výlet spolupřádaný s MMÚO na objekt čs. opevnění KS 46 Zátíší v Českých Petrovicích, kde si děti prohlédly bunker, opekly špekáčky a vyrazily na poznávací stezku nad obcí.

29. – 30. 10. příměstský tábor: Knihaři

Při dvoudenním příměstském táboře se děti dozvěděly základní informace o výrobě knihy a knihařském řemesle. Vyrobity si ruční papír, svázaly vlastní knihu a ve společnosti Setservis Helvíkovice si vyzkoušely práci na zlatčím stroji, kde si vyrobily vlastní koženou záložku do knihy, která byla ozdobena zlatým reliéfem.

Muzeum do škol

Projekt muzeum do školy byl realizován v přípravné třídě ZŠ 28. října, Žamberk. Pro děti byl připraven program na téma rytíři a princezny, díky kterému se děti seznámily s životem ve středověku, rytířským brněním a znakem města Žamberk.

Mujejní stánek

Mujejní stánek je jednou z venkovních prezentací muzea, která byla využita při oslavách majálesu 1. května 2024. Stánek obsahoval edukační prvky a prezentoval práci muzea jako jedné ze vzdělávacích a zážitkových institucí. Návštěvníci si mohli vyzkoušet práci archeologů, čtení historických textů, skládání vlastního erbu atd.

Výčet dalších akcí v roce 2024

V uplynulém roce naše muzeum mimo již zmíněných akcí uspořádalo dalších 19 veřejných akcí a zapojilo se do sbírky ke Dni válečných veteránů (organizace Post Bellum).

10. 2. 12. žamberský masopust

Tradiční akce, která se koná ve spolupráci s městem Žamberk a Spolkem divadelních ochotníků Diviš Žamberk. Akce se účastnilo více jak 50 ochotnických masek, desítky dětských masek z řad veřejnosti a několik stovek diváků.

- 10. 2. Masopustní výtvarné dílničky**
Výtvarné dílničky probíhaly od masopustní soboty po celý následující týden. Děti si vyráběly karnevalové masky. Dílniček se účastnilo i 5 školních skupin.
- 23. 3. Jarní zahájení turistické sezóny v Pardubickém kraji**
Akce pořádaná Klubem českých turistů, oblast Pardubice. Akce se koná každoročně v jiném městě Pardubického kraje.
- 28. 3. Velikonoční výtvarné dílničky**
Dílničky uspořádané na velikonoční prázdniny ve čtvrtek před Velkým pátkem. Návštěvníci si vyzkoušeli plstění z vlny, zdobení kraslic a učili se plést pomlázku.
- 14. 4. Brány památek dokořán**
Bezplatné zpřístupnění Tyršovy rozhledny.
- 18. 5. Mezinárodní den muzeí**
Bezplatné zpřístupnění domku Prokopa Diviše a Městského muzea Žamberk.
- 24. 5. Muzejní noc: Po stopách parašutistů**
Muzejní noc ve stylu stopované připomínající osudy paraskupiny Barium.
- 17. 7. Požehnání včelím úlům u domku Prokopa Diviše**
Slavnostní představení a požehnání novým včelím úlům paterem ThDr. Pawlem Nowatkovskim.
- 10. 8. Olympiáda zahradní her a letní piknik**
V areálu Tyršovy rozhledny jsme rozmístily vypůjčené venkovní hry od Městské knihovny Žamberk. Akce byla určena pro rodiny s dětmi.
- 17. 8. Odpoledne v muzeu s archeologií**
Tradiční zábavné odpoledne plné edukačních aktivit souvisejících s aktuální výstavou. Akce proběhla ve spolupráci s katedrou archeologie Univerzity Hradec Králové a Archeologií na Kolečkách.
- 17. 8. Letní kino u rozhledny: Cesta do pravěku**
- 7. 9. Dny evropského dědictví**
Bezplatné zpřístupnění domku Prokopa Diviše, Tyršovy rozhledny a Městského muzea Žamberk.
- 22. 9. Světla nad bunkry**
Naše muzeum se již podruhé zapojilo do vzpomínkové akce na výročí všeobecné mobilizace v Československu v roce 1938. Akce se uskutečnila ve spolupráci s obcí České Petrovice a Spolkem vojenské historie Zátíší na objektu čs. opevnění K-S 46 Zátíší. Muzeum zde prezentovalo historické dokumenty a fotografie týkající se čs. armády ve 30. letech minulého století.
- 28. 9. Den věží a rozhleden**
Bezplatné zpřístupnění Tyršovy rozhledny.
- 27. 10. Odpoledne v muzeu: Vůně a chutě renesance**
Akce spojená s výrobou mýdel, parfémů a balzámů na rty proběhla ve spolupráci s Farmaceutickou fakultou Univerzity Hradec Králové.
- 17. 11. 35 let od sametové revoluce**
Akce vzniklá z iniciativy muzea a realizovaná převážně kulturní referentkou. Muzeum se zapojilo venkovní výstavou fotografií a rozdáváním kopií novin Občanského fóra, které vycházely v Žamberku.
- 5. 12. Adventní domek Prokopa Diviše a sv. Mikuláš s čertem**
Akce ve spolupráci se ZUŠ Petra Ebena Žamberk a ANIMO Žamberk.
- 7. 12. Vánoční tvořivé dílničky – perličkové ozdoby**
- 14. 12. Vánoční tvořivé dílničky – voskové svíčky**
- 21. 12. Adventní domek Prokopa Diviše**
Poslední veřejné setkání pro nejbližší příznivce muzea. V letošním roce spojeno s vystoupením pěveckého sboru ZŠ Nádražní ul. Žamberk.

Setkání včelařů (neveřejná akce)

Mezigenerační setkání malých včelařů ze včelařského kroužku SVC Animo Žamberk a jejich rodičů a prarodičů v domku Prokopa Diviše. Společná příprava projektu rozkvetlé zahrádky u domku, výroba svíček a vyprávění nejen o včelách.

Muzeum dále ve spolupráci s Káva cestou spolupřádá letní kavárnu u Tyršovy rozhledny a personálně podporuje pořádání akcí spřátelených organizací a města Žamberk, např.: Přisahal republice, Majáles či Vánoční jarmark.

Odpoledne v muzeu s archeologií (17. 8. 2024)

V. Muzeum v médiích

- 28. 3. Reportáž ČR Pardubice – velikonoční dílničky
- 23. 3. Reportáž OIK TV – zahájení turistické sezóny
- 11. 4. Dopolnední živé vysílání Českého rozhlasu Pardubice ze Žamberka
- 13. 5. Orlicky.net “Zážitková exkurze k vodě: Výlet do světa živočichů a rostlin kolem Divoké Orlice“
- 28. 6. Reportáž OIK TV – otevření nové expozice
- 10. 7. Orlicky.net „Nová moderní expozice s Ďáblou biblí v žamberském muzeu“
- 27. 8. Orlicky.net „Tyršova rozhledna v Žamberku láká na výstavu loutek“
- 12. 12. Reportáž ČR Pardubice – vánoční výstava

Muzeum se dále prezentuje placenými inzercemi v Muzejních novinách, Magazínu Tím a MF Dnes.

V dubnu 2024 proběhlo v domku Prokopa Diviše také natáčení pořadu České televize – Technické památky.

Natáčení s Českou televizí u domku Prokopa Diviše

VI. Management a marketing

Rok 2024 byl prvním uceleným rokem pod vedením nového ředitele, který do své funkce nastoupil ke konci srpna 2023. V uplynulém roce se nám podařilo stabilizovat muzejní tým brigádníků, kdy došlo ke „generační“ obměně a zároveň ke splynutí tří brigádnických skupin z domku Prokopa Diviše, Tyršovy rozhledny a muzea. Všichni brigádníci nově získali průvodcovské smlouvy na všechny tři muzejní objekty a nový směnový systém umožnil jednotlivým zájemcům pracovat střídavě na všech místech. Tím se nám podařilo snížit množství potřebných brigádníků.

Nepříjemným zásahem do personální agendy byla novela zákoníku práce, která nás donutila upravit režim směn brigádníků a administrativně zatížila především účetní organizace. Vzhledem k tomu, že vztahy na pracovišti jsou jedním z nejdůležitějších pilířů dobrého chodu muzea, tak jsme uspořádali teambuildingový program u Tyršovy rozhledny. Přesto došlo v uplynulém roce k několika pracovněprávním konfliktům, které byly vždy vyřešeny vzájemnou dohodou mezi vedením muzea a zaměstnancem.

Od počátku roku jsme aktivně zahájili práci na přípravách projektové dokumentace přestavby stálé expozice muzea, která v roce 2025 oslaví 50. výročí v nezměněných prostorách. Na tomto projektu spolupracujeme s architektonickou kanceláří Prajaga Ing. Arch. Martina Poldaufa. Dokončen byl projekt expozice věnující se žamberským knihařům, který realizovala společnost Set Servis s.r.o. a pan Zdeněk Šífel. Zahájena byla také úprava vnitřních expozic v domku Prokopa Diviše a jeho blízkého okolí. V rámci environmentální proměny našeho muzea došlo také k výsadbě bylinných záhonů u muzea a zřízení kompostérů u muzea a domku.

V prvním patře muzea byl instalován kamerový systém, který slouží ke zvýšení bezpečnosti uložených a vystavovaných předmětů a ke zvýšení bezpečnosti návštěvníků a personálu muzea. Uzavřený kamerový okruh bude v následujícím roce rozšířen i do ostatních částí expozic v celé budově muzea.

Velký důraz byl kladen také na vydání nových a aktualizací stávajících vnitřních směrnic. Především směrnice: Režim zacházení se sbírkami, Depozitární řád, Badatelský řád, Návštěvní řád, Směrnice k inventarizaci sbírek muzejní povahy, Směrnice o ochraně osobních údajů v rámci uzavřeného kamerového okruhu, Směrnice o likvidaci majetku a další.

V uplynulém roce se nám především podařilo zapsat muzeum do podvědomí veřejnosti jako otevřenou a moderní instituci, která se snaží vytvářet bezpečný prostor pro zábavu a vzdělání.

Vzdělávání zaměstnanců

Muzeum klade velký zřetel na vzdělávání svých zaměstnanců, kteří jsou podporováni v aktivní účasti na seminářích, konferencích a vzdělávacích programech. Zároveň jsou odborní zaměstnanci podporováni ve vědecké činnosti, kdy jim je dle stanovených pravidel poskytován pracovní prostor k návštěvě archivů, pamětníků či práci na odborných článcích.

Od září 2024 se kurátorka muzea účastní Školy muzejní propedeutiky.

Dotační projekty a finanční podpory

Projekt: Prokop Diviš a elektrostatika (elektrostatická laboratoř)

Program: Ministerstvo kultury ČR – podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví, tematický okruh 1: Edukační aktivity v rámci stálých muzejních expozic ze sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy.

Získané finanční prostředky: 42.000,00 Kč

Cíle: Díky poskytnuté dotaci byly v domku Prokopa Divíše instalovány technické přístroje sloužící k prezentaci statické elektřiny, jejího vzniku a práci s ní. Nově vzniklá elektrostatická laboratoř je součástí stálé expozice a návštěvníkům umožňuje v praxi vyzkoušet jednoduché pokusy, které praktikoval vynálezce Prokop Diviš.

Projekt: Instalace kamerového okruhu v Městském muzeu Žamberk (I. etapa)

Program: Ministerstvo kultury ČR – program ISO II/A – zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami.

Získané finanční prostředky: 38.000,00 Kč

Program: Pardubický kraj: Program podpory kultury a památkové péče v Pardubickém kraji na rok 2024: Podprogram 2 – Podpora preventivní péče o sbírky muzeí a galerií

Získané finanční prostředky: 25.000,00 Kč

Cíle: V Městském muzeu Žamberk proběhla instalace 1. etapy uzavřeného kamerového okruhu, tak jak bylo v žádosti o dotaci požadováno. Kamerový okruh je funkční a slouží ke zvýšení bezpečnosti uložených i vystavovaných sbírkových (vlastních i zapůjčených) předmětů a návštěvníků Městského muzea Žamberk.

Příspěvek: 12. žamberský masopust

Finanční příspěvek města Žamberk: 16.000,00 Kč

Nadační fond City Zen a Čeští mistři z.s.

Městské muzeum Žamberk se v červnu roku 2024 zapojilo do projektu organizace Čeští mistři z.s., který si klade za cíl zviditelnit významné české historické osobnosti. Každá osobnost má vlastní autorský potisk produktů společnosti City Zen, z jejichž prodeje se financují přihlášené projekty.

Muzeum se tímto způsobem snaží zviditelnit osobnost Prokopa Divíše. Očekávaný finanční dar bude využit na úpravu půdních prostor domku Prokopa Divíše na workshopovou dílnu a zázemí pro včelařský kroužek.

Webové stránky

Na podzim roku 2024 spustilo muzeum svou novou webovou prezentaci pod doménou muzeumzamberk.cz. Nové webové stránky připravila společnost Jouky.net, která v Žamberku zpracovávala například webové stránky Městské knihovny Žamberk. Nové stránky nám umožňují moderní komunikaci s veřejností a lepší zacílení prezentace.

Stránky jsou členěny na prezentaci jednotlivých návštěvních míst, včetně židovského hřbitova, a samostatných informací pro badatele a školy, které zde mimo jiné najdou nabízené vzdělávací programy a muzeem připravené vzdělávací materiály.

Facebook

Na sociálních sítích působí muzeum dlouhodobě. V roce 2024 byla založena nová facebooková stránka s názvem Tyršova rozhledna Žamberk, která nám umožňuje samostatně prezentovat aktivity související s rozhlednou. V uplynulém roce muzeum také financovalo několik reklamních kampaní s cílem zvýšit návštěvnost stránek a propagovat jednotlivé události.

Muzeum dále na svých stránkách a na stránkách souvisejících s historií města a regionu prezentuje historické fotografie a dokumenty ze svých sbírek. Tím se nám daří zvedat povědomí o muzeu, jeho činnosti a sbírkovém fondu. Zároveň tím naplňujeme podmínky dostupnosti a prezentace sbírkových fondů.

Instagram

Prezentace muzea na Instagramu je výrazně slabší než na Facebooku. Instagramová stránka je málo využívaná a v souvislosti s tím i málo navštěvovaná. Zde vidíme velký potenciál dalšího rozvoje v následujících letech.

Další propagační činnost

Muzeum se se svými návštěvníky snaží komunikovat i za pomoci klasických komunikačních kanálů, jakými jsou plakátovací plochy, letáky, rozesílání e-mailů a osobní přístup. V uplynulém roce byly prováděny plakátovací kampaně v Žamberku a nejbližších obcích. Zároveň muzeum aktivně využívá vlastní vývěsku na pěší zóně a pronajatou vývěsku na chodbě polikliniky v Žamberku.

Mezi další internetové portály, které jsou aktivně využívány, patří oborové portály i portály cestovního ruchu: domuzea.cz, kudyznudy.cz, mistnikultura.cz, museum.cz, kdykde.cz

Výstava Pernštejnské ženy

VII. Návštěvnost

Městské muzeum Žamberk

Městské muzeum Žamberk v roce 2024 navštívilo 5942 individuálních návštěvníků a zakoupeno bylo 45 rodinných vstupenek (pro 3-5 návštěvníků).

Z 5942 individuálních návštěvníků bylo:

plné vstupné	768
dětské vstupné	1935
senioři/ZTP	380
besedy a akce	614
sezonní vstupenka	99
zahájení tur. sez.	350
zdarma	1796

Většina návštěvníků, kteří navštívili muzeum zdarma, jsou děti do 6 let, které vstupné do muzea neplatí. V této kategorii jsou především děti z mateřských škol. Určitý podíl také tvoří veškerý pedagogický doprovod.

Návštěvnost muzea v uplynulých letech:

2023	2565
2022	2693
2021	3097
2020	3322
2019	3218

Domek Prokopa Diviše

Domek Prokopa Diviše v roce 2024 navštívilo 1365 individuálních návštěvníků a zakoupeno bylo 16 rodinných vstupenek (pro 3-5 návštěvníků).

Z 1365 individuálních návštěvníků bylo:

plné vstupné	351
dětské vstupné	184
senioři/ZTP	81
sezonní vstupenka	99
zahájení tur. sez.	400
zdarma	250

Návštěvnost domku v uplynulých letech:

2023	768
2022	600
2021	422
2020	300
2019	662

Tyršova rozhledna

Tyršovu rozhlednu v roce 2024 navštívilo 5404 individuálních návštěvníků

plné vstupné	2572
dětské vstupné	1298
senioři/ZTP	820
sezonní vstupenka	99
zahájení tur. sez.	550
zdarma	65

V roce 2024 nebyly registrováni návštěvníci zdarma, vyjma letního kina, které se u rozhledny pořádalo.

Areál rozhledny byl dále hojně využíván při návštěvách letní kavárny a akcí pořádaných muzeem i jinými subjekty. Tito návštěvníci však nejsou nijak evidováni.

Statistika návštěvnosti za uplynulé roky vedená Infocentrem Žamberk je neprokazatelná a evidovaná návštěvnost nelze porovnávat. Důvodem je odlišný způsob vedení evidence návštěvníků.

Muzejní noc: Po stopách parašutistů (24. 5. 2024)

VIII. Práce se sbírkou

Sbírka Městského muzea Žamberk byla zakládána již při vzniku samotného muzejního spolku v roce 1911. Základem sbírky se staly předměty z národopisné výstavy v Praze z roku 1895. Většina nejstarších sbírek byla získána od místních občanů darem s cílem obohatit muzeum a zachovat tak kolektivní paměť města a regionu. Sbírky se v minulosti často stěhovaly a v době, kdy muzeum nedisponovalo vlastní výstavní budovou, byly uloženy na různých místech. Do roku 1975, kdy byla zpřístupněna stálá expozice v budově někdejšího Kateřinského špitálu, byly sbírky částečně zcizeny nebo nenávratně poškozeny. V současné době je ve sbírkách muzea evidováno 16.423 inventárních čísel sbírkových předmětů, což čítá přibližně 40.000 fyzických sbírkových předmětů.

Sbírka Městského muzea Žamberk je evidována v Centrální evidenci sbírek pod evidenčním číslem MŽA/002-05-13/263002 a skládá se ze 30 samostatných podsbírek.

Sbírkové předměty jsou evidovány ve čtyřech přírůstových knihách, které jsou uloženy v kanceláři ředitele muzea a jsou postupně digitalizovány a přepisovány do evidenčního programu. První sbírkový předmět byl zapsán do přírůstkové knihy 20. září 1911.

Uložení sbírkových fondů

Městské muzeum Žamberk disponuje externím depozitářem a depozitářem v hlavní budově muzea. Sbírkové předměty jsou uloženy řádně a ve správných klimatických podmínkách. Ty se v depozitářích udržují za pomoci topení, zvlhčovačů a vysoušečů vzduchu. Depozitáře jsou dále vybaveny EZS a EPS, které chybí v externím depozitáři.

Externí depozitář je vybaven moderními pojezdnými rámy pro uložení obrazů a v roce 2023 zde bylo postaveno množství nových regálů s nastavitelnými policemi, které slouží k uložení sbírek. Uložení sbírkových předmětů je řádně evidováno v katalogizační kartě předmětu a na lokačních seznamech. Pohyby předmětů jsou zaznamenávány do depozitárních knih a interních reverzů.

Muzeum v současné době začíná řešit vznikající problém s nedostatkem úložného prostoru, který se v plné míře projeví při plánované přestavbě stálé expozice. Nedostatek úložného prostoru se týká především sbírek nábytku.

Rozšiřování sbírky

Sbírka muzea je rozšiřována převážně vlastním sběrem a nákupem. V roce 2024 bylo zaevidováno 18 nových přírůstkových čísel, která obsahují 79 fyzických předmětů. Z toho byla 4 přírůstková čísla získaná vlastním sběrem,

13 bylo získáno darem a jeden předmět byl do sbírek zakoupen.

Nesbírkové předměty

Muzeum ve svém vlastnictví eviduje také velké množství tzv. nesbírkových předmětů, tedy předmětů, které nebyly zařazeny do sbírek muzejní povahy. Tyto předměty evidujeme v samostatné evidenci a předměty jsou zapisovány v posloupné číselné řadě začínající písmeny NP – „nesbírkový předmět“. Tyto předměty, které nebyly vybrány k rozšíření muzejní sbírky, jsou využívány k doprovodným a edukačním programům a jako studijní a doprovodný materiál ke sbírce.

Inventarizace a revize fondů

V roce 2024 bylo zahájeno nové desetileté období, v průběhu kterého musí být zinventarizována celá sbírka muzejní povahy evidovaná v CES. V roce 2024 bylo inventarizováno 1894 evidenčních čísel což činí 11,6 % z celé sbírky. V rámci inventarizace jsou opravovány či znovu zakládány celé evidenční karty k jednotlivým předmětům, probíhá digitalizace a doplňování záznamů fotodokumentací předmětů. Dále jsou revidovány zápisy o uložení a předměty, které jsou nově řádně ukládány tak, aby nemohlo docházet k jejich poškození.

Konzervování a restaurování

V roce 2024 bylo konzervováno 12 sbírkových předmětů z podsbírký cechovní znaky, 4 předměty z podsbírký předměty ze dřeva a všechny dlouhé palné zbraně z podsbírký militaria.

Drobným zásahem restaurátora prošel také Jedličkův mechanický betlém a Šafářův mechanický betlém.

Výpůjčky

V roce 2024 si Městské muzeum Žamberk vypůjčilo 144 předmětů od soukromých sběratelů a následujících institucí:

- Regionální muzeum Vysoké Mýto
- Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
- Sluňákov – centrum ekologických aktivit
- Ornis – Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově
- Vlastivědné muzeum Dobruška
- Střední zemědělská škola Kostelec nad Orlicí
- Pravěká osada Křivolík
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové

V případě jedné výpůjčky došlo po navrácení sbírkového předmětu do domovské instituce k poškození původně restaurované části. O tomto poškození byl sepsán protokol

a při následném šetření bylo zjištěno, že poškození nebylo způsobeno naším muzeem, ale neodbornou manipulací zaměstnancem půjčitele při ukládání předmětu zpět do depozitáře.

V roce 2024 Městské muzeum Žamberk vypůjčilo 14 inventárních čísel sbírkových předmětů, ze kterých bylo 6 betlémových celků. Sbírkové předměty byly vypůjčeny:

- Městskému muzeu v Ústí nad Orlicí
- Zámek Kvasiny, Kvasiny 1

Zápůjčky

V roce 2024 si Městské muzeum Žamberk zapůjčilo jednu výstavu (Pernštejské ženy a Evropa) a od soukromé sběratelky doprovodný materiál v podobě historických šatů k této výstavě.

Badatelské dotazy

V uplynulém roce bylo registrováno 23 badatelských dotazů. Pro zefektivnění a nastavení jasných podmínek práce badatelů byl v roce 2024 vydán Badatelský řád. Muzeum přijímá dotazy osobně, telefonicky, elektronicky a písemně.

Adventní domek Prokopa Diviše (5. 12. 2024)

IX. Hospodaření organizace

Hospodaření Městského muzea Žamberk skončilo v uplynulém období se zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši + 207.489,93 Kč.

Takto vysoký kladný hospodářský výsledek byl docílen několika faktory, ze kterých můžeme vyzvednout úspory ve spotřebě energií, jednorázový příjem za návštěvníky Jarního zahájení turistické sezóny, zvýšený příjem z nově organizovaných workshopů a doprovodných programů a z racionalizace prodeje upomínkových předmětů.

Prostředky vzniklé úsporou energií byly navraceny zpět do rozpočtu zřizovatele (29.000,00 Kč). Zbylé finance ze zlepšeného hospodářského výsledku byly převedeny do rezervního fondu organizace, odkud budou využity při plánované přestavbě stálé expozice muzea.

Výnosy organizace po jednotlivých účtech

(602)	Výnosy z prodeje služeb:	299.571,00 Kč
(604)	Výnosy z prodaného zboží:	104.878,00 Kč

Náklady organizace po jednotlivých účtech

(501)	Spotřeba materiálu:	145.859,14 Kč
(502)	Spotřeba energií:	477.513,00 Kč
(504)	Prodané zboží:	62.154,34 Kč
(511)	Opravy a udržování:	27.753,60 Kč
(512)	Cestovné:	4.664,00 Kč
(513)	Náklady na reprezentaci:	27.274,00 Kč
(518)	Ostatní služby:	224.152,51 Kč
(521)	Celkové mzdové náklady:	1.868.376,00 Kč

(524)	Zákonné sociální pojištění:	483.165,00 Kč
(525)	Jiné sociální pojištění:	6.006,00 Kč
(527)	Zákonné sociální náklady:	72.700,35 Kč
(538)	Jiné daně a poplatky:	295,25 Kč
(538)	Smluvní pokuty a úroky:	100,00 Kč
(549)	Ostatní náklady z činnosti:	4.462,00 Kč
(551)	Odpisy dlouhodobého majetku:	22.362,00 Kč
(558)	Náklady z drobného dlouhodobého majetku:	146.026,29 Kč

Rozložení peněžních fondů organizace

Rezervní fond	360.691,27 Kč
Fond odměn	68.982,21 Kč
Fond investic	140.471,93 Kč
FKSP	32.683,28 Kč

Zpracoval: Mgr. Jindřich Žák